

Hulp Zwolse bevolking noodzakelijk

ZWOLSE SYNAGOGES WORDT IN OUDE STAAT HERSTELD

De in 1899 gestichte Zwolse Synagoge aan de Schoutenstraat wordt weer in de oude, oorspronkelijke staat hersteld. Het gebouw is enkele jaren gelegen al op de monumentenlijst geplaatst, maar volgens ds. J. G. K. Littooi - voorzitter van de woensdag geïnstalleerde Stichting „Voortbestaan Synagoge Zwolle” - is het onmogelijk voor de kleine Joodse gemeenschap in Zwolle en de wijde regio om de niet-subsidiabele kosten (naar schatting anderhalve ton) op te brengen. De totale restauratie zal naar schatting ongeveer een miljoen gulden kosten.

Een groep Zwollenaren is daarom in actie gekomen en heeft bovengenoemde stichting opgericht. Het bestuur bestaat naast ds. Littooi uit de heren D. Stibbe (vice-voorzitter), mr. J. J. Sissing (secretaris), C. van Utteren (penningmeester), H. I. Kan en drs. S. P. van 't Riet.

„Bij de restauratie gaat het om het behoud van meer dan een karakteristiek gebouw”, zo zei ds. Littooi. „Het is een gebouw met een boodschap die herinnert aan een bloeiende Joodse

gemeenschap van ruim 700 zielen, die in de oorlog grotendeels zijn weggevoerd en omgekomen. Slechts tien procent keerde terug. Onze gevoelens van sympathie en piëteit gaan naar hen uit. We moeten gedenken en herdenken”.

Wethouder H. Eskens, die evenals o.a. de Commissaris van de Koningin in Overijssel, mr. J. L. M. Niers, en burgemeester mr. G. Loopstra zitting heeft genomen in het comité van aanbeveling, zei tijdens de installatie van de stichting in het stadhuis dat de vreugde om het herstel van de Synagoge een getemperde vreugde is, omdat het donkere oorlogsverleden een onuitwisbaar stempel heeft gedrukt op de geschiedenis. Hij deed een beroep op de hele Zwolse bevolking de actie te steunen. „De Synagoge heeft een boodschap die gericht is op de toekomst. Nu we voor de herdenking van de bevrijding staan moeten we niet verzuimen de jeugd te vertellen hoe erg de oorlog was, anders groeit er een jeugd op die alles weer zal moeten meemaken om te weten hoe alles was”, zo zei hij, daarbij inhakend op een citaat van ds. Buskes.

RESTAURATIE

De sterk vergrijsde Joodse gemeenschap van nu telt ongeveer zeventig leden, inclusief vrouwen en kinderen. Veertig jaar lang heeft men getracht de Synagoge te bewaren en te gebruiken, maar langzamerhand raakte deze toch in verval. De grote zaal werd al verkleind als aanpassing voor het geringe aantal mensen, dat zaterdags de diensten kan bezoeken. De vrouwengalerij is sinds de oorlog niet meer in gebruik en ligt vol uitwerpselen van duiven, die door de kapotte ramen vrije toegang hadden.

De naast de Synagoge gelegen woning van de voorganger zal bij de Synagoge worden getrokken. Tijdens de eerste fase van de restauratie, die al is ingegaan, zijn tussen de plafonds van deze woning koperen schalen, een vaas en een krant uit 1943 gevonden. Deze zullen straks een plaatsje krijgen in de Synagoge, evenals de oude kast voor de gebedsrollen uit de Librije, waar de Joden voor de stichting van de Synagoge hun diensten hielden. Een klein gedeelte van de Synagoge zal door een hek worden afgescheiden en dient dan als gebedsruimte. Ook komt in het gebouw een ruimte voor een sjoel (het Jiddische woord voor school).

Voor het overige deel zijn plannen gemaakt, die niet strijdig zijn met het karakter van een Synagoge. Men denkt hierbij aan het inrichten van een ruimte voor tentoonstellingen, lezingen, vergaderingen, filmvertoningen en andere manifestaties, zodat het gebouw een multifunctioneel karakter zal krijgen. Het kan dan niet alleen voor de Joodse Zwollena-

De Synagoge in de huidige staat. Na de restauratie zal het hekwerk van het Gouverneurshuis, dat gelijk is aan het oorspronkelijke hek van de Synagoge, hier worden geplaatst.

ren, maar voor de hele bevolking een belangrijke rol gaan spelen.

Voor het algemene gebruik moeten echter voorzieningen worden getroffen, zoals keukenfaciliteiten, meubilair, tentoonstellingsmateriaal enzovoort. Deze kosten worden niet door de overheid gedekt.

De eerste activiteit van de stichting om aan geld te komen is het uitbrengen van een lepeltje met de beeltenis van de voorgevel van de Synagoge. Dit lepeltje is verkrijgbaar voor f 14,95 bij het VVV-kantoor en bij het hoofdkantoor en alle filialen van de Raiffeisenbank in Zwolle en omgeving.

Verder heeft de Stichting „Voortbestaan Synagoge Zwolle” twee rekeningen geopend, waarop sympathisanten giften kunnen storten. Het bankrekeningnummer is: 22.68.22.036. Het postgironummer is 4725865 ten name van bovengenoemde stichting, Koningin Wilhelminastraat 43.